

Czwartek, 21 października 2010 r.

- sporządzenia planu działań i harmonogramu wdrażania zaleceń zawartych w sprawozdaniu specjalnego sprawozdawcy;
7. jest poważnie zaniepokojony prześladowaniem i skazaniem lidera opozycji Sama Rainsy'ego na 12 lat pozbawienia wolności za gest, który zdaniem Parlamentu ma charakter symboliczny i wyraźnie polityczny;
8. jest szczególnie zaniepokojony tym, że utrzymanie tego wyroku w mocy uniemożliwiłoby Samowi Rainsy'emu start w wyborach parlamentarnych w 2013 r. i miałyby konsekwencje wykraczające daleko poza sprawę Sama Rainsy'ego, gdyż wpłynę to z pewnością na całą opozycję, tym bardziej że niedawne prześladowania szeregu wybitnych członków opozycji już ograniczyły przestrzeń polityczną, przez co miałyby to negatywny wpływ na proces demokratyczny w Kambodży;
9. apeluje zatem do władz, aby zbadały sposoby i środki rozwiązania tych kwestii na drodze dialogu politycznego i aby umożliwiły Samowi Rainsy'emu możliwie najszybsze wznowienie działalności parlamentarnej;
10. apeluje do władz Kambodży, aby wzięły pod uwagę zalecenia specjalnego sprawozdawcy Organizacji Narodów Zjednoczonych dotyczące sytuacji w zakresie praw człowieka w Kambodży; zachęca parlament Kambodży do omówienia tego sprawozdania na forum parlamentu i do podjęcia niezbędnych środków służących realizacji tych zaleceń;
11. zwraca się do Unii Europejskiej o podjęcie kroków mających zagwarantować, że podstawowe swobody, zapisane w art. 1 wspomnianej wyżej umowy o współpracy, będą przestrzegane, a za ataki na wolności obywatelskie będą groziły konsekwencje; apeluje ponadto do Unii Europejskiej, aby nadal udzielała Kambodży pomocy finansowej uzależnionej od poprawy sytuacji w zakresie praw człowieka w tym kraju;
12. wzywa do stworzenia z udziałem UE i przy koordynacji ze strony ONZ kryzysowego planu pomocy humanitarnej w celu udzielenia pomocy mieszkańcom Kambodży, którzy najbardziej ucierpieli w wyniku kryzysu, zwłaszcza osobom zatrudnionym w przemyśle tekstylnym i budowlanym, które straciły pracę;
13. zobowiązuje swoją Delegację do spraw stosunków z państwami Azji Południowo-Wschodniej i Stowarzyszeniem Państw Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN) i Komisję Spraw Zagranicznych do monitorowania rozwoju sytuacji;
14. obowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej Komisji/wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, rządów i parlamentom państw członkowskich, rządów i parlamentom państw ASEAN i ASEM, sekretariatowi ASEM, sekretarzowi generalnemu ONZ, Wysokiemu Komisarzowi ONZ ds. Praw Człowieka oraz rządowi i Zgromadzeniu Narodowemu Królestwa Kambodży.

Północny Kaukaz, w szczególności przypadek Olega Orłowa

P7_TA(2010)0390

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 21 października 2010 r. w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka na Północnym Kaukazie (Federacja Rosyjska) oraz w sprawie postępowania karnego wobec Olega Orłowa

(2012/C 70 E/11)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 września 2009 r. w sprawie zabójstw obrońców praw człowieka w Rosji ⁽¹⁾,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P7_TA(2009)0022.

Czwartek, 21 października 2010 r.

- uwzględniając przyznanie w dniu 16 grudnia 2009 r. Nagrody im. Sacharowa Olegowi Orłowski, Siergiejowi Kowalowski i Ludmile Aleksiejewej, występującym w imieniu ośrodka praw człowieka Memoriał oraz wszystkich innych obrońców praw człowieka w Rosji,
 - uwzględniając umowę o partnerstwie i współpracy między Unią Europejską a Federacją Rosyjską, która weszła w życie w 1997 r. i została przedłużona do czasu jej zastąpienia przez nową umowę,
 - uwzględniając trwające negocjacje dotyczące nowej umowy określającej nowe, kompleksowe ramy stosunków UE-Rosja,
 - uwzględniając Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, Deklarację ONZ o obrońcach praw człowieka i Deklarację ONZ o przynależnym jednostkom, grupom i podmiotom społecznym prawie i obowiązku propagowania i ochrony powszechnie uznanych praw człowieka oraz podstawowych wolności,
 - uwzględniając art.122 ust. 5 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że jako członek Rady Europy i Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) oraz sygnatariusz deklaracji ONZ Rosja zobowiązała się do ochrony i wspierania praw człowieka, podstawowych wolności i praworządności,
- B. mając na uwadze, że na rozpatrzenie przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka czeka ok. 20 000 spraw z Federacji Rosyjskiej, głównie z regionu Północnego Kaukazu; mając na uwadze, że Europejski Trybunał Praw Człowieka potępił Federację Rosyjską za poważne naruszenia praw człowieka w regionie w ponad 150 orzeczeniach, podkreślając znaczenie szybkiego i pełnego wdrożenia tych orzeczeń,

Sytuacja w zakresie praw człowieka na Północnym Kaukazie

- C. mając na uwadze, że sytuacja obrońców praw człowieka w regionie Północnego Kaukazu, zwłaszcza w Republice Czecheńskiej, Inguszetii i Dagestanie, jest alarmująca; mając na uwadze, że niezależni dziennikarze, działacze społeczeństwa obywatelskiego, prawnicy i obrońcy praw człowieka w regionie często padali ofiarą gróźb i przemocy, prześladowania i zastraszania, a organy ścigania niejednokrotnie ograniczały ich działalność; mając na uwadze, że sprawcy naruszeń praw człowieka wciąż cieszą się bezkarnością, a praworządność jest w dalszym ciągu lekceważona; mając na uwadze, że ludność cywilna pozostaje narażona na przemoc zarówno ze strony uzbrojonych grup opozycyjnych, jak i organów ścigania; mając na uwadze, że tortury, znęcanie się i samowolne zatrzymania są na porządku dziennym; mając ponadto na uwadze, że organizacje pozarządowe, które są niezależne od rządów krajowych, są ważne dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego,
- D. mając na uwadze, że w Czeczenii panuje ogólna atmosfera strachu mimo niezaprzeczalnych sukcesów przy odbudowie i wyraźnej poprawy stanu infrastruktury w regionie; mając na uwadze, że sytuacja w zakresie praw człowieka i funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości oraz demokratycznych instytucji w dalszym ciągu stanowi powód do poważnych obaw,
- E. mając na uwadze, że kolejne porwania przeciwników rządu i obrońców praw człowieka pozostają bezkarne, a dochodzenia w tych sprawach nie są prowadzone z należytą starannością,
- F. mając na uwadze, że mimo konstruktywnego dialogu, który prowadzono między władzami i społeczeństwem obywatelskim w Inguszetii, odkąd władzę objął nowy prezydent, od 2009 r. nastąpił niepokojący nawrót przemocy, prowadzący w niektórych przypadkach do zabójstw lub porwań przeciwników rządu i dziennikarzy, a do tej pory nie wszczęto postępowań w tych sprawach,

Czwartek, 21 października 2010 r.

- G. mając na uwadze, że coraz większa liczba zaginionych mieszkańców republik Północnego Kaukazu została prawdopodobnie uprowadzona do innych regionów Rosji; mając na uwadze, że od około północy 28 grudnia 2009 r. (kiedy to znajdowali się w Petersburgu) nieznane jest miejsce pobytu Aliego Dżaniewa, Jusupa Dobriewa, Junusa Dobriewa i Magomeda Adżiewa, a także mając na uwadze, że od nocy z 24 na 25 września 2010 r., od momentu pójścia do Meczet Historycznego w Moskwie, nieznane jest miejsce pobytu pięciu osób: Zelimchana Achmetowicza Czibiewa, Magomeda Chajbulae-wicza Israpilowa, Dżamala Zijanidowicza Magomedowa, Akila Dżawatchanowicza Abdullajewa i Dowara Nazimowicza Asadowa (trzy spośród tych osób pochodzą z Północnego Kaukazu),
- H. mając na uwadze, że na Północnym Kaukazie wciąż jest ok. 80 000 przesiedleńców wewnętrznych, po ponad 18 latach od momentu, kiedy zostali zmuszeni do opuszczenia domów w wyniku pasma wojen, które toczyły się między Inguszetią a Północną Osetią w 1992 r. oraz w Czeczenii w roku 1994 i 1999; mając na uwadze, że osoby te mają trudności ze znalezieniem zakwaterowania, przedłużeniem pozwoleń na pobyt, co ogranicza ich dostęp do usług socjalnych, odnowieniem paszportów wewnętrznych oraz uzyskaniem statusu „przymusowego migranta”, który jest im potrzebny, by uzyskać dostęp do zatrudnienia, a także usług i świadczeń socjalnych,
- I. mając na uwadze, że w dniu 3 września 2010 r. przewodniczący Jerzy Buzek wyraził głęboką solidarność z rodzinami ofiar tragedii w Biesłanie i wezwał prezydenta Federacji Rosyjskiej do zapewnienia, że ich prawa są w pełni przestrzegane oraz że prawda o wydarzeniach z września 2004 r. wreszcie ujrzy światło dzienne,
- J. mając na uwadze, że nie może być żadnego uzasadnienia dla aktów ślepej przemocy wobec ludności cywilnej,
- K. mając na uwadze inicjatywę przedstawicieli rosyjskiego i międzynarodowego społeczeństwa obywatelskiego polegającą na utworzeniu Centrum Dokumentacji Natalii Estemirowej zajmującego się możliwymi zbrodniami wojennymi i innymi poważnymi naruszeniami praw człowieka, do jakich doszło podczas wojen w Czeczenii,

Dochodzenie karne przeciwko Olegowi Orłowowi

- L. mając na uwadze, że praca organizacji praw człowieka, takich jak Memoriał, ma istotne znaczenie dla stworzenia stabilnego i wolnego społeczeństwa w Rosji, a zwłaszcza dla zapewnienia faktycznej i trwałej stabilności na Północnym Kaukazie; mając na uwadze, że rząd rosyjski i rządy republik Północnego Kaukazu mogą być w związku z tym dumne z ważnej roli, jaką odgrywają takie organizacje,
- M. mając na uwadze, że Natalia Estemirowa, szefowa organizacji Memoriał w Czeczenii, została porwana dnia 15 lipca 2009 r. w Groznm, po czym znaleziono ją martwą w sąsiedniej Inguszetii; mając na uwadze, że śledztwo w sprawie jej morderstwa nie przyniosło żadnych rezultatów, jeżeli chodzi o odnalezienie zabójców i osób ostatecznie odpowiedzialnych,
- N. mając na uwadze, że w dniu 21 stycznia 2010 r. moskiewski cywilny sąd miejski nakazał Olegowi Orłowowi i ośrodkowi praw człowieka Memoriał wypłacenie odszkodowania prezydentowi Czeczenii Ramzanowi Kadyrowowi,
- O. mając na uwadze, że dnia 9 lutego 2010 r. Ramzan Kadyrow publicznie oświadczył, że wycofa sprawę o zniesławienie, którą wytoczył Olegowi Orłowowi, przewodniczącemu zarządu ośrodka praw człowieka Memoriał, oraz Ludmile Aleksiejewej, szefowej Moskiewskiej Grupy Helsińskiej,
- P. mając na uwadze, że w dniu 6 lipca 2010 r. Olegowi Orłowi postawiono zarzuty zgodnie z art. 129 rosyjskiego kodeksu karnego, a w przypadku uznania go winnym grozi mu kara trzech lat pozbawienia wolności,
- Q. mając na uwadze, że podczas dochodzenia karnego przeciwko Olegowi Orłowowi doszło do poważnych naruszeń kodeksu postępowania karnego Federacji Rosyjskiej (szczególnie art. 72),
- R. mając na uwadze, że między 13 i 16 września 2010 r. przeszukano biura wielu wiodących organizacji praw człowieka, w tym Memoriału, a także nakazano im przedstawić w trybie pilnym szereg dokumentów na temat ich działalności,

Czwartek, 21 października 2010 r.

1. potępia wszelkie akty terroryzmu i podkreśla, że w żaden sposób nie można uzasadnić ślepej przemocy wobec ludności cywilnej; składa wyrazy współczucia i solidarności z przyjaciółmi i rodzinami wszystkich ofiar przemocy, w tym niedawnych zamachów bombowych w moskiewskim metrze, niedawnego ataku na czeczeński parlament oraz niezliczonych i nieustannych zamachów na mieszkańców kaukaskich republik;
2. wyraża głębokie ubolewanie z powodu nawrotu przemocy i aktów terroryzmu na Północnym Kaukazie; apeluje o zaprzestanie terroryzmu, a władze Rosji wzywa do położenia kresu powszechnemu klimatowi bezkarności za łamanie praw człowieka oraz brakowi praworządności w regionie;
3. uznaje prawo Rosji do walki z rzeczywistym terroryzmem i zbrojnymi powstaniem na Północnym Kaukazie, ale wzywa władze, by w tej walce przestrzegały międzynarodowego prawa praw człowieka; przestrzega, że ciągłe naruszenia i bezprawne metody tłumienia powstań jeszcze większą wrogię nastawienie ludności i zamiast prowadzić do stabilności, spowodują dalszą eskalację przemocy w regionie;
4. wzywa władze rosyjskie do dołożenia wszelkich starań o zapewnienie ochrony obrońcom praw człowieka, zgodnie z Deklaracją ONZ o przynależnym jednostkom, grupom i podmiotom społecznym prawie i obowiązku propagowania i ochrony powszechnie uznanych praw człowieka oraz podstawowych wolności;
5. podkreśla, że trwająca w Czeczenii bezkarność prowadzi do destabilizacji całego regionu Północnego Kaukazu;
6. zdecydowanie potępia wszelkie formy zbiorowego karania osób podejrzewanych o związki z powstańcami, w tym praktykę palenia domów należących do rodzin aktywnych lub rzekomych członków zbrojnej opozycji; wzywa władze do podjęcia konkretnych działań w celu zapobieżenia nawrotowi takiego łamania prawa oraz do karania odpowiedzialnych za nie urzędników wszystkich szczebli;
7. wzywa Rosję do zapewnienia nieograniczonego dostępu do Północnego Kaukazu międzynarodowym organizacjom praw człowieka, mediom i międzynarodowym instytucjom rządowym, np. Radzie Europy, a także Międzynarodowemu Komitetowi Czerwonego Krzyża, OBWE i ONZ; ponadto wzywa w szczególności właściwe organy do stworzenia warunków umożliwiających organizacji Memoriał i innym organizacjom praw człowieka ponowne podjęcie działalności na Północnym Kaukazie w bezpiecznym otoczeniu;
8. wyraża głębokie zaniepokojenie rosnącą liczbą zaginionych mieszkańców republik Północnego Kaukazu, którzy – jak się wydaje – zostali uprowadzeni do innych regionów Rosji, i liczy, że prokuratura generalna Federacji Rosyjskiej wyjaśni i potwierdzi miejsce pobytu tych obywateli;
9. wzywa rosyjskie władze federalne, by zapewniły wdrożenie długoterminowych rozwiązań dla uchodźców wewnętrznych w formie konkretnych działań; wzywa rząd krajowy do bardziej zdecydowanych działań w celu wsparcia działań Wysokiego Komisarza ONZ ds. Uchodźców zmierzających do kontynuacji programów zakwaterowania uchodźców wewnętrznych oraz do wprowadzenia środków poprawiających dostęp uchodźców wewnętrznych do usług i świadczeń; podkreśla konieczność ciągłego śledzenia sytuacji uchodźców wewnętrznych w celu zapewnienia, że ich prawa nie będą dalej łamane; wzywa rząd rosyjski do formalnego uznania pojęcia uchodźców wewnętrznych i do odpowiedniego dostosowania ustawodawstwa;
10. wzywa rosyjskie władze federalne do przeprowadzenia szybkiego, gruntownego i skutecznego dochodzenia w sprawie zabójstwa Natalii Estemirowej oraz do postawienia przed sądem osób odpowiedzialnych za jej brutalne zamordowanie i zamieszanych w nie;
11. odrzuca i potępia cyniczne i absurdalne próby zarzucania organizacji Memoriał przestępstwa pomocy dla organizacji terrorystycznych;
12. potępia wszczęcie dochodzenia karnego przeciwko Olegowi Orłowowi i wzywa właściwe organy do ponownego rozważenia decyzji o rozpoczęciu procesu karnego; zauważa, że takie oświadczenia, jakie wygłasza Oleg Orłow, są uprawnione w demokratycznym państwie i nie powinny podlegać ani sankcjom cywilnym, ani karnym;

Czwartek, 21 października 2010 r.

13. wzywa władze rosyjskie, by w razie kontynuowania procesu zapewniły, że nie dojdzie do dalszego łamania prawa w dochodzeniu i postępowaniu sądowym przeciwko Olegowi Orłowowi, i by we wszystkich okolicznościach przestrzegały deklaracji ONZ o obrońcach praw człowieka, Powszechnej deklaracji praw człowieka oraz międzynarodowych i regionalnych instrumentów praw człowieka ratyfikowanych przez Federację Rosyjską;

14. przypomina, że Oleg Orłow otrzymał w 2009 r. od Parlamentu Europejskiego Nagrodę im. Sacharowa, a zatem znajduje się pod szczególną ochroną moralną i polityczną Parlamentu Europejskiego; wzywa rząd Rosji, by umożliwił Olegowi Orłowowi przybycie bez przeszkód do Strasburga na ceremonię wręczenia Nagrody im. Sacharowa za 2010 r.;

15. potępia przeszukania biur organizacji praw człowieka w celach zastraszania i oczekuje wyjaśnienia legalności i celów tych działań;

16. ubolewa z powodu faktu, że ciągłe łamanie praw człowieka bardzo negatywnie wpływa na wizerunek Rosji i jej wiarygodność na arenie światowej i kładzie się cieniem na stosunkach między Unią Europejską a Federacją Rosyjską, które mają duże znaczenie i powinny przekształcić się w strategiczne partnerstwo, zważywszy na współzależność obu stron i liczne wspólne interesy, zwłaszcza w odniesieniu do współpracy politycznej, w zakresie bezpieczeństwa, gospodarczej i energetycznej, a także w odniesieniu do poszanowania zasad i procedur demokratycznych oraz podstawowych praw człowieka;

17. zdecydowanie popiera zalecenia zawarte w rezolucji przyjętej przez Zgromadzenie Parlamentarne Rady Europy w dniu 22 czerwca 2010 r. w sprawie środków odwoławczych w przypadku łamania praw człowieka na Północnym Kaukazie, która może w znacznej mierze przyczynić się do położenia kresu bezkarności, z jakiej korzystają sprawcy naruszeń praw człowieka, i przywrócić zaufanie mieszkańców do organów ścigania;

18. wzywa władze rosyjskie, by zastosowały się do wszystkich orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i wdrożyły środki mające stanowić zadośćuczynienie za naruszenia w poszczególnych przypadkach, w tym przez zapewnienie przeprowadzenia prawdziwych dochodzeń i pociągnięcie sprawców do odpowiedzialności, a także by przyjęły ogólne środki wdrażające wspomniane orzeczenia, w tym zmiany polityczne i prawne mające zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości;

19. zaleca, by władze państwowe na szczeblu federalnym, regionalnym i lokalnym nawiązały konstruktywny dialog z działaczami społeczeństwa obywatelskiego, by umożliwić rozwój dobrze funkcjonujących struktur demokratycznych;

20. wzywa do przyspieszenia konsultacji UE-Rosja na temat praw człowieka oraz do umożliwienia rzeczywistego udziału w procesie konsultacji Parlamentu Europejskiego, Dumy, rosyjskich organów sądowniczych oraz społeczeństwa obywatelskiego i organizacji obrońców praw człowieka; wzywa Rosję do pełnego przestrzegania zobowiązań wynikających z członkostwa w OBWE i Radzie Europy;

21. zwraca szczególną uwagę na sytuację tysięcy uchodźców z Północnego Kaukazu w państwach członkowskich UE, ze szczególnym uwzględnieniem diaspory czeczeńskiej mieszkającej w Austrii, liczącej co najmniej 20 000 osób, w tym wielu nieletnich; w związku z tym wyraża szczególne zaniepokojenie z powodu zabójstwa czeczeńskiego uchodźcy w Wiedniu w maju 2010 r. oraz z powodu poważnych zarzutów dotyczących udziału prezydenta Czeczenii w tej zbrodni; wzywa państwa członkowskie UE do wdrożenia lepiej skoordynowanej, spójnej i widocznej polityki ochrony uchodźców z Północnego Kaukazu na terytorium europejskim, zgodnie z ich zobowiązaniami humanitarnymi i dotyczącymi praw człowieka;

*

* *

22. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich, rządowi i parlamentowi Federacji Rosyjskiej, OBWE i Radzie Europy.